

Seçmeli Ders Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Seçmeli Ders Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30059>

Özet

Seçmeli Ders Tutum Ölçeği, 2020 yılında Gökhan Aslım, Mehmet Akif Tekindal ve Ayşe Yaşar tarafından geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, yükseköğretim öğrencilerinin seçmeli ders tercihlerini etkileyen tutumlar ve ilgili faktörleri sistematik olarak değerlendirilmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirme ve standardizasyon çalışması, özellikle Veterinerlik Fakültesi öğrencileri örneğinde gerçekleştirilmiş olup, öğrencilerin ders seçimine yönelik motivasyonları, algıları ve yaklaşımları anlamada kritik bilgiler sunmaktadır. Bu çalışma, ölçeğin hem geçerlik hem de güvenirlilik analizlerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Seçmeli ders tutumu, Veterinerlik Fakültesi, öğrenci tercihleri, psikometrik ölçek, eğitim psikolojisi, tutum değerlendirme, ders seçimi.

Yazarlar

Gökhan Aslım, Mehmet Akif Tekindal, Ayşe Yaşar

Amaç

Ölçeğin temel amacı, üniversite düzeyindeki öğrencilerin seçmeli dersleri tercih etme süreçlerini ve bu süreçleri etkileyen psikolojik ve çevresel faktörlere yönelik tutumları nicel olarak ölçmektir. Geliştirme çalışması, öğrencilerin dersin zorluk derecesi, dersin içeriğine olan kişisel ilgi, dersi veren öğretim üyesinin etkisi ve kariyer hedeflerine katkıları gibi çeşitli boyutlarda sergiledikleri tutumları belirlemeyi hedeflemiştir. Bu, eğitim yönetimlerinin ve rehberlik birimlerinin öğrencilerin akademik deneyimlerini optimize etmelerine yardımcı olacak veriler sağlamaktadır.

Ölçek, öğrencilerin sadece neyi seçtiklerini değil, aynı zamanda bu seçimin ardındaki motivasyon ve algıları da ortaya çıkarmayı amaçlar. Bu sayede, seçmeli derslerin öğrencinin akademik ve mesleki gelişimine sağladığı faydanın algılanma düzeyi hakkında derinlemesine analizler yapılabilmektedir.

Yapı

Seçmeli Ders Tutum Ölçeği, öğrencilerin seçmeli derslere yönelik genel eğilimlerini ve bu eğilimi oluşturan alt boyutları ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, bireyin belirli bir derse karşı geliştirdiği bilişsel (inançlar ve düşünceler), duygusal (duygusal tepkiler) ve davranışsal (seçme veya kaçınma eğilimi) bileşenlerin birliğini ölçmektedir. Bu tutumlar, öğrencilerin akademik başarıları ve genel memnuniyeti üzerinde doğrudan etkili olabilen kritik değişkenlerdir.

Yapısal olarak, ölçeğin maddeleri genellikle "Dersin Kariyer Faydası", "Kişisel İlgisi ve Motivasyon" ve "Akademik Yük Algısı" gibi faktörler altında toplanmaktadır. Bu faktörler, seçmeli ders tercihlerinde rol oynayan farklı etki alanları ayırtmayı ve analiz etmeyi mümkün kılar.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmaları kapsamında, geçerlik çalışmaları kapsamında hem içerik geçerliliği hem de yapı geçerliliği yöntemleri kullanılmıştır. İçerik geçerliliği için uzman görüşlerine başvurulmuş maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesi belirlenmiştir. Yapı geçerliliği ise Faktör Analizi yöntemleriyle test edilmiştir.

Orijinal makale (Aslım et al., 2020), ölçeğin kavramsal yapısının alan yazıyla uyumlu olduğunu ve maddelerin tutum yapısını başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir. Bu kapsamlı geçerlik incelemeleri, Seçmeli Ders Tutum Ölçeği'nin ölçmeyi amaçladığı yapıyı doğru ve anlamlı bir şekilde ölçtüğünü doğrulamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemine dayanmaktadır. Bu amaçla Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. İç tutarlılık analizi, ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu ve aynı psikolojik yapıyı ölçmekte ne kadar başarılı olduğunu gösterir.

Güvenirlik çalışmaları sonucunda, ölçeğin kabul edilebilir düzeyde veya yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, Seçmeli Ders Tutum Ölçeği'nin farklı zamanlarda veya farklı benzer gruplarda uygulandığında tutarlı ve güvenilir sonuçlar üretme potansiyelinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, Seçmeli Ders Tutum Ölçeği'nin temel bileşenlerini ve boyutları ortaya çıkarmak için Faktör Analizi (muhtemelen Açıklayıcı Faktör Analizi) kullanılmıştır. Bu istatistiksel yöntem, çok sayıda gözlemlenen değişken arasındaki ilişkileri inceleyerek, bu değişkenlerin altında yatan daha az sayıda temel faktörü tanımlar.

Yapılan faktör analizi, seçmeli ders tutumunu açıklayan birkaç ana faktörün varlığını desteklemiştir. Bu faktörler, ölçeğin nihai formunun alt boyutları olacaktır ve puanlamada bu boyutlar üzerinden yapılması sağlanacaktır. Bu analizler, ölçeğin yapısal olarak sağlam ve teorik beklentilerle uyumlu olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Türü: Psikometrik Tutum Ölçeği (Geliştirme)

Biçim: Likert Ölçeği tipi derecelendirme formatı kullanılmıştır. (Tipik olarak 5'li veya 7'li cevap seçenekleri sunulur.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Yükseköğretim çağı (Genellikle 18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, Veterinerlik Fakültesi öğrencileri örneklemini üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama yöntemiyle, basit veya çevrimiçi anket formu aracılığıyla toplu uygulama.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçeği, yükseköğretim, öğrenci motivasyonu, Likert Ölçeği, akademik tercihler, eğitim araştırmaları, psikoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağımlı E-posta Adresleri: gokhan.aslim@selcuk.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yazma Adresi: Gökhan Asım (Sorumlu Yazar), Selçuk Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Konya, Türkiye.

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Ölçek, 2020 yılında yayımlanan akademik bir makale kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari olmayan araştırmalarda kullanımı için yayımlanmış makaleye (Asım et al., 2020) usulüne uygun atıfta bulunulması gerekmektedir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Gökhan Asım ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Test Geliştirme Yılı: 2020

Makale Başlığı: dergipark.org.tr

Orijinal makalenin PDF dosyası buradan indirilebilir: [elective-course-preference-attitude-scale-secmeli-ders-tutum-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/354111111)

Kaynaklar

Aslım, G., Tekindal, M. A. & Yaşar, A. (2020). Evaluation of Factors Affecting Elective Course Preferences: Example of Faculty of Veterinary Medicine Validity and Reliability Study. *Kocatepe Vet J.*, 13(4), 347-356. doi: 10.30607/kvj.759613

Seçmeli Ders Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri bu kaynakta doğrudan listelenmemiştir; ancak ölçeğin içeriği ve yapısına dair genel bilgiler sunulmuştur. Detaylı madde içeriği için kullanıcıların orijinal bilimsel makaleye başvurması önerilir.

Seçmeli Ders Tutum Ölçeği, öğrencilerin seçmeli derslere yönelik tutumlarını ölçen çok sayıda maddeden oluşmaktadır. Maddeler, öğrencilerin seçmeli dersleri tercih etme süreçlerini etkileyen faktörleri değerlendirmeye odaklanmıştır. Ölçekte yer alan maddeler, aşağıdaki alt temalara hizmet eden ifadeler içermektedir:

Seçmeli dersin **mesleki gelişim** ve kariyer hedeflerine katkısı.

Ders içeriğinin **ilgi çekiciliği** ve öğrencinin konuya olan kişisel merakı.

Dersin **akademik zorluk düzeyi** ve dersi geçme kolaylığı/zorluğu.

Dersi veren **öğretim üyesinin yeterliliği** ve iletişim becerileri.

Dersin **uygulama alanları** ve pratik hayata aktarılabilirliği.

Katılımcılar bu maddelere genellikle 5'li Likert tipi bir ölçek kullanarak yanıt verirler. Puanlama, tutumun olumlu veya olumsuz yönde olma derecesine göre yapılır.